

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
TARPTAUTINĖ VIEŠOJI TEISĖ	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Indrė Isokaitė-Valužė Kitas (-i): asist. dr. Gabija Grigaitė-Daugirdė, vyr. lekt. dr. Erika Leonaitė, lekt. Lina Urbaitė, j. asist. Gitana Keturkaitė-Dirvonė, dokt. Mindaugas Jakutavičius, dokt. Ieva Vaitkūnaitė	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra, Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius, 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	3 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
7	177	80	97

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Siekama studentui suteikti žinių visumą apie tarptautinę teisę ir jos ypatybes, įskaitant šaltinius, subjektus, pagrindinius principus, šakas ir institutus, santykį su nacionaline ir Europos Sąjungos teise, taip pat tarptautinės teisės įtaką Lietuvos teisinei sistemai ir šiuolaikinės Lietuvos valstybės tarptautinį teisinį statusą. Formuojami gebėjimai suvokti tarptautinės teisės sistemą ir jos raidos tendencijas, aiškinti ir taikyti tarptautinės teisės normas, tarptautiniu teisiniu požiūriu vertinti tarptautinių santykių įvykius ir nacionalinės teisės aktus, analizuoti Tarptautinio Teisingumo Teismo ir kitų teismų praktiką; ugdyti analitinį ir kritinį mąstymą, tarpasmeninius ir komunikacinius gebėjimus.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: žinos tarptautinės teisės šaltinius, subjektus, principus, atsakomybės tarptautinėje teisėje, tarptautinių ginčų sprendimo, žmogaus teisių, tarptautinių sutarčių ir kitus tarptautinės teisės klausimus ir jos atskirų šakų (diplomatines ir konsulinės teisės, tarptautinės humanitarinės teisės, tarptautinės jūrų teisės ir kt.) pagrindinius principus ir normas;	Paskaitos (probleminis dėstymas, įtraukianti paskaita), seminarai (klausimai-atsakymai, atvejo analizė, praktinių užduočių sprendimas, grupės) diskusija, pristatymas, garso/vaizdo įrašų komentavimas, raktiniai terminai), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, pasiruošimas pristatymui).	Darbas seminarų metu (atsakymai į klausimus, praktinių užduočių sprendimas, diskusija, pristatymas), tarpiniai atsiskaitymai (uždaro pobūdžio klausimų testas), egzaminas (atviri klausimai ir praktinė užduotis).
gebės rasti konkrečioje situacijoje taikytinus tarptautinės teisės aktus ir teismų praktiką, suvoks ir aiškins tarptautinės teisės šaltinius, tarptautinės teisės principus ir normas sistemai bei teisingai jas taikys grindžiant teisinius sprendimus;	Paskaitos (probleminis dėstymas, įtraukianti paskaita), seminarai (klausimai-atsakymai, atvejo analizė, praktinių užduočių sprendimas, grupės) diskusija, pristatymas, garso/vaizdo įrašų komentavimas, raktiniai terminai), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, pasiruošimas pristatymui).	Darbas seminarų metu (atsakymai į klausimus, praktinių užduočių sprendimas, diskusija, pristatymas), tarpiniai atsiskaitymai (uždaro pobūdžio klausimų testas), egzaminas (atviri klausimai ir praktinė užduotis).
supras tarptautinės teisės, nacionalinės teisės ir Europos Sąjungos teisės sąveiką, žinos aktualiausius tarptautinių teismų sprendimus ir svarbiausias tarptautines sutartis;	Paskaitos (probleminis dėstymas, įtraukianti paskaita), seminarai (klausimai-atsakymai, atvejo analizė, praktinių užduočių sprendimas, grupės) diskusija, pristatymas, garso/vaizdo įrašų komentavimas, raktiniai terminai), savarankiškas	Darbas seminarų metu (atsakymai į klausimus, praktinių užduočių sprendimas, diskusija, pristatymas), tarpiniai atsiskaitymai (uždaro pobūdžio klausimų testas),

	darbas (studijų šaltinių analizė, pasiruošimas pristatymui).	egzaminas (atviri klausimai ir praktinė užduotis).
- gebės teisiniu požiūriu vertinti valstybių, jų institucijų ir atstovų elgesį ir veiklą tarptautiniuose santykiuose;	Paskaitos (probleminis dėstymas, įtraukianti paskaita), seminarai (klausimai-atsakymai, atvejo analizė, praktinių užduočių sprendimas, (grupės) diskusija, pristatymas, garso/vaizdo įrašų komentavimas, raktiniai terminai), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, pasiruošimas pristatymui).	Darbas seminarų metu (atsakymai į klausimus, praktinių užduočių sprendimas, diskusija, pristatymas), tarpiniai atsiskaitymai (uždaro pobūdžio klausimų testas), egzaminas (atviri klausimai ir praktinė užduotis).
- gebės identifikuoti esminius pokyčius ir problemas tarptautinėje teisėje, inovatyviai ir integraliai taikyti naujausias tarptautinės teisės mokslo tendencijas šiuolaikiniame kontekste;	Paskaitos (probleminis dėstymas, įtraukianti paskaita), seminarai (klausimai-atsakymai, atvejo analizė, praktinių užduočių sprendimas, (grupės) diskusija, pristatymas, garso/vaizdo įrašų komentavimas, raktiniai terminai), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, pasiruošimas pristatymui).	Darbas seminarų metu (atsakymai į klausimus, praktinių užduočių sprendimas, diskusija, pristatymas), tarpiniai atsiskaitymai (uždaro pobūdžio klausimų testas), egzaminas (atviri klausimai ir praktinė užduotis).
- galės raštu ir žodžiu, argumentuotai, remiantis tarptautinės teisės teorijos bei teismų praktikos analizės metu įgytomis žiniomis kritiškai ir logiškai, naudojant tinkamą teisinę kalbą perteikti savo idėjas, mintis ar bendradarbiaujant grupėje pasiektas išvadas;	Seminarai (klausimai-atsakymai, atvejo analizė, praktinių užduočių sprendimas, (grupės) diskusija, pristatymas, garso/vaizdo įrašų komentavimas, raktiniai terminai), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, pasiruošimas pristatymui).	Darbas seminarų metu (atsakymai į klausimus, praktinių užduočių sprendimas, diskusija, pristatymas), egzaminas (atviri klausimai ir praktinė užduotis).
- galės analizuoti ir vertinti teismų praktiką ir tarptautinės teisės doktriną etiškai;	Seminarai (klausimai-atsakymai, atvejo analizė, praktinių užduočių sprendimas, (grupės) diskusija, pristatymas, garso/vaizdo įrašų komentavimas, raktiniai terminai), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, pasiruošimas pristatymui).	Darbas seminarų metu (atsakymai į klausimus, praktinių užduočių sprendimas, diskusija, pristatymas).
- mokės savarankiškai dirbti ir naudotis teisinės informacijos duomenų bazėmis bei kitais šaltiniais, reikalingais tarptautinės teisės žinių gilinimui (bei studijų tęsimui), įvertinti informacijos patikimumą.	Savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, pasiruošimas pristatymui).	Darbas seminarų metu (atsakymai į klausimus, praktinių užduočių sprendimas, diskusija, pristatymas).

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Tarptautinės teisės raida, sąvoka ir požymiai. Tarptautinės teisės subjektai, sistema ir šaltiniai. Tarptautinės viešosios, tarptautinės privatinės, nacionalinės ir Europos Sąjungos teisės santykis.	8		4				12	11	Mokslinės literatūros analizė; Tarptautinio Teisingumo Teismo ir LR Konstitucinio Teismo praktikos analizė; užduočių sprendimas.
2. Valstybė, kaip tarptautinės teisės subjektas. Valstybių ir vyriausybių pripažinimas. Valstybių teisių perėmimas. Šiuolaikinės Lietuvos valstybės dalyvavimas tarptautiniuose santykiuose.	6		1				7	6	Mokslinės literatūros analizė; Tarptautinio Teisingumo Teismo praktikos, tarptautinių sutarčių analizė.
3. Tarptautinės organizacijos, kaip tarptautinės teisės subjektai. Svarbiausios tarptautinės organizacijos	4		1				5	6	Mokslinės literatūros analizė; tarptautinių sutarčių, tarptautinių organizacijų (institucijų)

(Jungtinės Tautos, NATO, Europos Taryba) ir jų vaidmuo bei struktūra.									teisės aktų analizė, užduočių sprendimas.
4. Pagrindiniai tarptautinės teisės principai ir jų apžvalga. Tarptautinės taikos ir saugos mechanizmas: jėgos ir grąsinimo jėga draudimas, savigyna, humanitarinė intervencija, terorizmas ir kiti iššūkiai tarptautinei taikai ir saugumui (kibernetinės atakos, hibridinės grėsmės). Kiti tarptautinės teisės principai: valstybių suvereni lygybė, nesikišimas į valstybių vidaus reikalus, sienų neliečiamumas, teritorijos vientisumas, laisvas tautų apsisprendimas ir kiti. Lietuvos okupacijos ir aneksijos ir nepriklausomybės atkūrimo teisinis vertinimas.	9		8				17	13	Mokslinės literatūros ir kitų studijų šaltinių, įskaitant Tarptautinio Teisingumo Teismo praktiką, JT Saugumo Tarybos ir Generalinės Asamblėjos rezoliucijų, analizė; užduočių sprendimas; bylų (praktinių situacijų analizės) pristatymo rengimas.
5. Tarptautinių ginčų taikus sprendimas. Tarptautinio Teisingumo Teismo, arbitražo (Nuolatinio arbitražo teismo) ir kitų tarptautinių teismų jurisdikcija.	3		3				6	5	Nuolatinio Tarptautinio Teisingumo Teismo ir Tarptautinio Teisingumo Teismo, arbitražo ir kitų teismų darbą reglamentuojančių teisės aktų ir teismų praktikos analizė.
6. Valstybių atsakomybės už tarptautinės teisės pažeidimus pagrindai. Atsakomosios priemonės.	2		3				5	6	Mokslinės literatūros analizė; JT Tarptautinės teisės komisijos ir Tarptautinio Teisingumo Teismo praktikos analizė; užduočių sprendimas.
7. Tarptautinių sutarčių teisės pagrindai.	3		3				6	5	Mokslinės literatūros analizė; tarptautinių sutarčių ir kitų susitarimų, LR teisės aktų, Tarptautinio Teisingumo Teismo praktikos analizė; užduočių sprendimas.
8. Tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pagrindai. Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos pagrindinės nuostatos. Europos Žmogaus Teisių Teismas. Tarptautinis baudžiamasis teismas. Prieglobsčio teisės pagrindai.	6		5				11	11	Mokslinės literatūros analizė; tarptautinių sutarčių, tarptautinių ir nacionalinių teismų praktikos analizė; bylų pristatymo rengimas, užduočių sprendimas.
9. Diplomatinės ir konsulinės teisės pagrindai.	2		2				4	5	Mokslinės literatūros analizė; tarptautinių sutarčių, JT Tarptautinės teisės komisijos ir Tarptautinio Teisingumo Teismo praktikos analizė; užduočių sprendimas.
10. Tarptautinės jūrų teisės pagrindai. Kitų tarptautinės teisės šakų (tarptautinės aplinkos teisės, tarptautinės oro teisės, tarptautinės kosmoso teisės, tarptautinės prekybos teisės) pagrindiniai principai ir šaltiniai.	5		2				7	7	Mokslinės literatūros analizė; tarptautinių sutarčių, tarptautinių teismų praktikos analizė.
								22	Pasirengimas egzaminui.
Iš viso	48		32				80	97	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas už darbą seminarų metu	20	Semestro metu	Vertinamas aktyvus dalyvavimas seminaruose: teisingi atsakymai į klausimus, problemų formulavimas, tarptautinių santykių praktinių situacijų (uždavinių) sprendimas (vadovaujantis tarptautinės teisės normomis ir jų aiškinimo bei taikymo praktika), bylų (praktinių situacijų) ir temų (klausimų) pristatymas (pranešimas), tarptautinės teisės šaltinių išmanymu pagrįstų argumentų bei turiningų kritinių pastabų naudojant tinkamą teisinę kalbą teikimas diskusijose. Vertinama 10 balų sistemoje (apskaičiuojant galutinį vertinimą dauginama iš 0,2).
Testas (du tarpiniai atsiskaitymai)	20	Semestro metu (spalio ir gruodžio mėn.)	Atsakymai į 2 (dviejų) testų raštu uždaro tipo klausimus (20 klausimų), kurie turi atskleisti studento įgytą (sisteminį) dalyko žinių suvokimą. Kiekvienas testas vertinamas 10 balų sistemoje (apskaičiuojant galutinį vertinimą dauginama iš 0,2).
Egzaminas	60	Semestro gale	Atsakymai į 3 (tris) teorinius klausimus ir 1 (vienos) praktinės užduoties sprendimas (neleidžiama naudotis jokiais šaltiniais), kai studentai turi parodyti žinias ir jų pagrindus susiformuotą tarptautinės teisės problematikos suvokimą; įvertinami gebėjimai aiškinti ir taikyti tarptautinės teisės šaltinius. Už kiekvieną teisingą ir išsamų atsakymą į teorijos klausimą galima gauti daugiausia 2 balus, teisingai išsprendus praktinę užduotį (atsakius į jos klausimus) galima gauti daugiausia 4 balus. Vertinama 10 balų sistemoje (apskaičiuojant galutinį vertinimą dauginama iš 0,6).

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
MALANCZUK, P.; AHEHURST, M.	2000	Šiuolaikinis tarptautinės teisės įvadas		Vilnius: Eugrimas
SHAW, M. N.	2014	International Law	septintasis	Cambridge: Cambridge University Press
VADAPALAS, V.	2006	Tarptautinė teisė		Vilnius: Eugrimas
VADAPALAS, V.	2003	Tarptautinė teisė: pagrindiniai dokumentai ir jurisprudencija		Vilnius: Eugrimas
		JT Chartija, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija, Vienos konvencija dėl tarptautinių sutarčių teisės, kitos svarbiausios konvencijos; Tarptautinio Teisingumo Teismo, Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika		https://www.urm.lt/default/t/uzsienio-politika/tarptautines-sutartys/ https://treaties.un.org/ https://www.icj-cij.org/en https://hudoc.echr.coe.int/en/g
		JT Tarptautinės teisės komisijos darbai (<i>Draft Articles on State Responsibility, with commentaries, 2001</i>)		https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/commentaries/9_6_2001.pdf
Papildoma literatūra				
CANÇADO TRINDADE, A. A.	2006	International Law for Humankind: towards a New Ius Gentium		Leiden; Boston [Mass.]: Martinus Nijhoff Publishers
ISOKAITĖ-VALUŽĖ, I.	2020	Jūros erdvių teisinis režimas (vadovėlis)	1 leidimas	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
ISOKAITĖ-VALUŽĖ, I.	2022	Tarptautinė taika ir saugumas jūrų erdvėje. <i>Teisė</i> . P. 8-21.	t. 122	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
ZALESKIS, J.	2014	Kritiškas požiūris į tai, ar tarptautinė valstybės imuniteto teisė yra teisė. <i>Teisė</i> . P. 137-147.	920	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
ŽALIMAS, D.	2014	Tarptautinės ir Europos Sąjungos teisės vaidmuo plėtojant oficialiąją konstitucinę doktriną.		Vilnius

		Iš Birmontienė, T. (atsak. red.) <i>Šiuolaikinės konstitucinės justicijos tendencijos: nacionalinės ir tarptautinės teisės santykis</i> . P. 295-321.		
LEONAITĖ, E., ŽALIMAS, D.	2016	Krymo aneksija ir mėginimai ją pateisinti tarptautinės teisės kontekste. <i>Lietuvos metinė strateginė apžvalga 2015-2016</i> . P. 13-21.	t. 14	http://www.lka.lt/lt/moksline-veikla/leidiniai/lietuvos-metine-strategine-apzvalga.html .
BAJARŪNAS, E., KERŠANSKAS, V.	2018	Hybrid Threats: analysis of content, challenges posed and measures to overcome. In <i>Lithuanian Annual Strategic Review</i>	t. 16	Vilnius : Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija
MÄLKSOO, L.	2019	Civilizational Diversity as Challenge to the (False) Universality of International Law. In <i>Asian Journal of International Law</i> . P. 155-164.		https://www.academia.edu/82185801/Civilizational_Diversity_as_Challenge_to_the_False_Universality_of_International_Law
JANELIŪNAS, T.	2020	NATO's involvement in strategic stability and arms control: the role and interests of the Baltic States. In <i>Towards #NATO 2030: the regional perspective of the Baltic States and Poland</i> (editors: Māris Andžāns, Mārtiņš Vargulis). P. 46-56.		Riga: Latvian Institute of International Affairs
PETRAUSKAS, Z.; ŽALIMAS, D.; ŽALTAUSKAITĖ- ŽALIMIENĖ S.	2003	Diplomatinė teisė		Vilnius: Teisinės informacijos centras
SATKAUSKAS, R.	2008	Tarptautinis teisingumas ir Lietuva: Lietuvos bylos Nuolatiname tarptautinio teisingumo teisme		Vilnius: VĮ Registrų centras
ŽALIMAS, D.	2005	Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atkūrimo 1990 m. kovo 11 d. tarptautiniai teisiniai pagrindai ir pasekmės		Vilnius: Demokratinės politikos institutas
ŽALIMAS, D., at al.	2001	Tarptautinės organizacijos		Vilnius: Justitia